

Vård och omsorg, Sektionen för hälso- och sjukvård
Christian Törnqvist

Utbildningsdepartementet

103 33 Stockholm

Utvecklat samarbete för verksamhetsförlagd utbildning – långsiktiga åtgärder för sjuksköterskeprogrammen (SOU 2024:9)

Sammanfattning

Sveriges Kommuner och Regioner (SKR) **instämmer** i samtliga förslag som utredningen lämnar.

Sveriges Kommuner och Regioner (SKR) **föreslår** gällande;

Avsnitt 4.1. Ett nationellt kunskapsstöd för handledarutbildning bör utformas:

- att ett baskrav bör formuleras på ett sätt så att det inte riskerar att utestänga alternativ handledarkompetens med utbildning i regionernas egen regi.
- att ett modulbaserat nationellt kunskapsstöd för handledarutbildning på grundnivå utformas till att omfatta fler vårdutbildningar än sjuksköterskeutbildningen.

Sveriges Kommuner och Regioner (SKR) **invänder** gällande;

Avsnitt 6.2.4. Kostnader och finansiering:

- då nivån på ersättningen för verksamhetsförlagd utbildning inte står i relation till huvudmännens kostnader.
- att sjuksköterskan eller specialistsjuksköterskan ska ha kvar sin anställning under forskarutbildningen hos en arbetsgivare i hälso- och sjukvården. Arbetsgivaransvaret bör regleras på ett likartat sätt för anställningar som omfattar både arbete och forskning.

Avsnitt 7.1. Ett nationellt it-stöd för verksamhetsförlagd utbildning bör utvecklas:

- då sjukvårdshuvudmännen riskerar få sämre möjligheter att påverka utvecklingen av systemet utifrån sina behov samt att risk finns att parallella system uppstår, ett för högskolepraktik och ett för andra typer av praktik.

Allmänna synpunkter

Sveriges Kommuner och Regioner (SKR) är överlag positiva till utredningen som visat god lyhörddhet mot alla aktörer och lämnat konstruktiva förslag.

Sveriges Kommuner och Regioner (SKR) **invänder** mot direktivets avgränsning till sjuksköterske- och specialistsjuksköterskeutbildningen då kommuner och regioner har utbildningsansvar för flera utbildningar som har liknande strukturella hinder. När utbildningar utreds separat uppstår risk för att det uppstår olika modeller och lösningar för att överbrygga hindren men på helheten komplicerar för regioner och kommuner, och för nya mottagare av verksamhetsförlagd utbildning. Jämlika förutsättningar mellan utbildningarna och mellan huvudmännen underlättar för utvecklat samarbete för verksamhetsförlagd utbildning. I de fall utredningens förslag är skalbara och på sikt kan omfatta fler hälso- och sjukvårdsutbildningar är därför positivt.

Avsnitt 3.1. Sverige bör arbeta för en förändring av artikel 31 i yrkeskvalifikationsdirektivet.

Kommentar

Sveriges Kommuner och Regioner (SKR) **instämmer**.

Avsnitt 4.1. Ett nationellt kunskapsstöd för handledarutbildning bör utformas.

Kommentar

Sveriges Kommuner och Regioner (SKR) **instämmer**.

Sveriges Kommuner och Regioner (SKR) **föreslår** att ett baskrav för handledarutbildning i en utbildningsguide bör formuleras på ett sätt så att det inte riskerar att utestänga alternativ handledarkompetens med utbildning i regionernas egen regi. Detta med anledning av utredarens påpekan att 7,5 högskolepoäng är praxis som baskrav för handledarutbildning idag från lärosätenas sida.

Sveriges Kommuner och Regioner (SKR) **föreslår** att ett modulbaserat nationellt kunskapsstöd för handledarutbildning på grundnivå utformas till att omfatta fler vårdutbildningar än sjuksköterskeutbildningen i de delar som är generiska för utbildningarna.

Avsnitt 4.2. Ökad enhetlighet i bedömningen av sjuksköterskestudenters lärande bör främjas.

Kommentar

Sveriges Kommuner och Regioner (SKR) **instämmer**.

Avsnitt 6.1. Ett avtal för vårdvetenskaplig utbildning, lärande och forskning bör ingås.

Kommentar

Sveriges Kommuner och Regioner (SKR) **instämmer** enligt modell D.

Avsnitt 6.2.4. Kostnader och finansiering.

Sveriges Kommuner och Regioner (SKR) **invänder** mot utredningens förslag vad gäller nivån på den statliga ersättningen för verksamhetsförlagd utbildning eftersom den inte bedöms vara tillräcklig och stå i relation till huvudmännens kostnader. Detta avser såväl nuvarande nivå på ersättningen som lärosätena ger till vårdgivare för deltagande i verksamhetsförlagd utbildning, som den del som utredaren föreslår ska tillföras som ett tillskott genom VULF-avtalet.

Sveriges Kommuner och Regioner (SKR) menar i likhet med utredaren att den statliga ersättningen inte kan förväntas ge full kostnadstäckning. Ersättningen behöver dock stå i bättre relation till de utgifter som kommuner och regioner har för utbildningsåtagandet. Utgifterna handlar om infrastruktur runt studenten, som datorer, in-passerkort och omklädningsrum liksom pedagogiska stödfunktioner som rektorer, handläggare för samordning av platser och administration med mera. I en utökning av den verksamhetsförlagda utbildningen där nya mottagare väntas tillkomma finns dessutom en förväntan att regionerna tillhandahåller redan etablerade strukturer vilket kommer att ställa krav på mer resurser och därmed innebära ökade kostnader för regionerna.

Sveriges Kommuner och Regioner (SKR) **invänder** mot att sjuksköterskan eller specialistsjuksköterskan ska ha kvar sin anställning under forskarutbildningen hos en arbetsgivare i hälso- och sjukvården, som utredaren föreslår. Detta eftersom konstruktionen avviker från vad som är brukligt vad gäller anställning som kombinerar arbete och forskning.

Sveriges Kommuner och Regioner (SKR) anser att arbetsgivaransvaret bör regleras på ett likartat sätt för dessa anställningar.

Avsnitt 7.1. Ett nationellt it-stöd för verksamhetsförlagd utbildning bör utvecklas.

Kommentar

Sveriges Kommuner och Regioner (SKR) **instämmer**.

Sveriges Kommuner och Regioner (SKR) **invänder** utifrån förslaget om att universitets- och högskolerådet ska vara systemägare av ett nationellt it-stöd. Detta då sjukvårdshuvudmännen riskerar få sämre möjligheter att påverka utvecklingen av systemet utifrån sina behov. Regioner och kommuner uppger också att de idag gör löpande uppdatering av verksamhetsnära uppgifter i befintliga system. Det kan handla om dagliga praktiska förändringar i verksamheten som student, handledare, chef med flera behöver informeras om inför den verksamhetsförlagda placeringen. Den ständigt praktiska uppdateringen skulle hindras om ett system utvecklas med utgångspunkt i lärosätenas behov. Kommuner och regioner är dessutom mottagare för flera olika typer av praktik och utbildningar, även utanför högskola och universitet, och behöver den samlade bilden för att kunna erbjuda kvalitativt bra placeringar. Universitets- och högskolerådet får svårt att uppfylla sjukvårdshuvudmännens hela behov av stöd och helhetsbild.

Sveriges Kommuner och Regioner (SKR) **invänder** också utifrån risken för att parallella system uppstår som huvudmännen har att hantera, ett för högskolepraktik och ett för andra typer av praktik, vilket utredaren också påpekar som en möjlig negativ konsekvens.

Avsnitt 8.1. En lagstadgad skyldighet att medverka i utbildning åstadkommer inte fler platser för verksamhetsförlagd utbildning.

Kommentar

Sveriges Kommuner och Regioner (SKR) **instämmer**.

Avsnitt 9.1. Privata vårdgivares medverkan i utbildning bör främjas men inte regleras i lag.

Kommentar

Sveriges Kommuner och Regioner (SKR) **instämmer.**

Anders Henriksson
Ordförande

Sveriges Kommuner och Regioner